Europos Parlamentas
2024-2029

Teisės reikalų komitetas
Pirmininkas

17.10.2025

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto
pirmininkui
Javierui Zarzalejosui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794, teisinio pagrindo (COM(2023)0754 – C9-0431/2023 – 2023/0438(COD))

Gerb. Pirmininke,

2025 m. rugsėjo 12 d. laišku Jūs, kaip Piliečių teisių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komiteto pirmininkas, kreipėtės į Teisės reikalų (JURI) komitetą pagal Darbo tvarkos taisyklių 41 straipsnio 2 dalį prašydamas pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794, (2023/0438(COD), toliau – Pasiūlymas dėl reglamento) teisinio pagrindo tinkamumo.

JURI komitetas minėtą klausimą apsvarstė 2025 m. spalio 13 d. posėdyje.

I. Bendroji informacija

LIBE komitetas dalyvavo tarpinstitucinėse derybose dėl Pasiūlymo dėl reglamento.

Į Pasiūlymą dėl reglamento iš pradžių buvo įtrauktas, pirma, tarsi „naujas savarankiškas reglamentas“, skirtas, *inter alia*, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui įsteigti, ir, antra, tiksliniai esamų Europolo įgaliojimų (Reglamentas (ES) 2016/794[1], toliau –

[1] 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos

Europolo reglamentas) pakeitimai. Pasiūlymas dėl reglamento buvo grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 85 straipsnio 1 dalimi, 87 straipsnio 2 dalimi, 88 straipsnio 2 dalimi. LIBE komitetas nekeitė Komisijos pasiūlyto teisinio pagrindo.

Pagal atitinkamus tarpinstitucinių derybų įgaliojimus ir Parlamentas, ir Taryba nusprendė apriboti Pasiūlymo dėl reglamento taikymo sritį, kad ji apimtų tik esamų Europolo įgaliojimų pakeitimus, tačiau teisinis pagrindas liko nepakeistas. Dėl Pasiūlymo dėl reglamento tikslo ir turinio apribojimo tokiu būdu buvo preliminariai susitarta per tarpinstitucines derybas. Todėl buvo būtina pakoreguoti teisinį pagrindą ir šį aktą grįsti tik SESV 88 straipsnio 2 dalimi, t. y. išbraukti SESV 85 straipsnio 1 dalį ir 87 straipsnio 2 dalį.

Todėl, vadovaudamasis Darbo tvarkos taisyklių 41 straipsnio 2 dalimi, LIBE komitetas prašo JURI komiteto pateikti nuomonę dėl taip pakeisto teisinio pagrindo tinkamumo.

II. Susiję Sutarties straipsniai

SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies 4 skyriuje („Teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose“) nustatyta, *inter alia* (pažymėta papildomai):

85 straipsnis
(ES sutarties ex 31 straipsnis)

1. Eurojust misija yra remti ir stiprinti nacionalinių tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo institucijų bendradarbiavimą dėl sunkių nusikaltimų, susijusių su dviem ar daugiau valstybių narių, arba kai reikalingas baudžiamasis persekiojimas bendraisiais pagrindais, remiantis valstybių narių valdžios institucijų ir Europolo atliktomis operacijomis ir pateikta informacija.
Šiuo atžvilgiu Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato Eurojust struktūrą, veiklą, veiksmų ir užduočių sritį. Tos užduotys gali apimti:

a) kriminalinių nusikaltimų tyrimų pradėjimą ir siūlymą kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms pradėti baudžiamąjį persekiojimą, ypač kai tai susiję su veikomis, nukreiptomis prieš Sąjungos finansinius interesus;

b) a punkte nurodytų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo koordinavimą;

c) teisminio bendradarbiavimo, taip pat sprendžiant jurisdikcijos kolizijas ir glaudžiai bendradarbiaujant su Europos teisminiu tinklu, stiprinimą.

Šiais reglamentais taip pat nustatoma tvarka dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų dalyvavimo vertinant Eurojust veiklą.

(...)

---

teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies 5 skyriuje („Policijos bendradarbiavimas“) nustatyta, *inter alia* (pažymėta papildomai):

87 straipsnis
(ES sutarties ex 30 straipsnis)

1. *Sąjunga nustato policijos bendradarbiavimą užkardant, išaiškinant ir tiriant nusikalstamas veikas, kuriame dalyvauja visos valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos, įskaitant policijos, muitinės ir kitas specializuotas teisėsaugos tarnybas.*

2. ***Taikant 1 dalį, Europos Parlamentas ir Taryba, spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali patvirtinti priemones dėl:***

   a) atitinkamos informacijos rinkimo, kaupimo, apdorojimo, analizavimo ir keitimosi ja;

   b) paramos darbuotojų mokymui, taip pat bendradarbiavimo keičiantis darbuotojais, įranga ir tyrimais nusikaltimų išaiškinimo srityse;

   c) bendrų tyrimo metodų, taikomų sunkioms organizuoto nusikalstamumo formoms nustatyti.

(...)

88 straipsnis
(ES sutarties ex 30 straipsnis)

1. *Europolo misija yra remti ir stiprinti valstybių narių policijos ir kitų teisėsaugos tarnybų veiksmus bei jų tarpusavio bendradarbiavimą užkardant sunkius nusikaltimus, susijusius su dviem ar daugiau valstybių narių, terorizmu ir nusikalstamumo formomis, kurios kenkia Sąjungos politikoje numatytam bendram interesui, bei kovojant su jais.*

2. ***Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato Europolo struktūrą, veiklą, veiksmų ir užduočių sritį. Tos užduotys gali apimti:***

   a) informacijos, ypač perduotos valstybių narių valdžios institucijų arba trečiųjų šalių institucijų ar organų, rinkimą, kaupimą, apdorojimą, analizavimą ir keitimąsi ja;

   b) valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų arba jungtinių tyrimo grupių, prireikus kartu su Eurojust, bendrai atliekamų tyrimo ir operatyvinių veiksmų koordinavimą, organizavimą ir įgyvendinimą.

   Šie reglamentai taip pat nustato Europos Parlamento kartu su nacionaliniais parlamentais atliekamos Europolo veiklos priežiūros procedūras.

3. *Bet kokį operatyvų veiksmą Europolas privalo atlikti kartu su valstybės narės ar valstybių narių, su kurių teritorija tai susiję, valdžios institucijomis ir su jų sutikimu. Prievartos*

priemonių taikymas išimtinai priklauso kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms.

III. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika teisinio pagrindo pasirinkimo klausimu

Teisingumo Teismas tinkamo teisinio pagrindo pasirinkimą tradiciškai laiko konstitucinės reikšmės klausimu, kuriuo užtikrinama, kad būtų laikomasi kompetencijos suteikimo principo (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnis), ir apibrėžiamas Sąjungos kompetencijos pobūdis ir aprėptis[2].

Pagal nusistovėjusią Teismo praktiką Sąjungos akto teisinis pagrindas nepriklauso nuo institucijos įsitikinimo, susijusio su siekiamu tikslu, o turi būti nustatomas laikantis objektyvių kriterijų, kuriems gali būti taikoma teisminė peržiūra, įskaitant visų pirma priemonės tikslą ir turinį[3].

Jeigu išnagrinėjus priemonę paaiškėja, kad ja siekiama dvejopo tikslo arba tikslas turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei vieną iš šių tikslų arba vieną iš šių dalių galima išskirti kaip pagrindinį (-ę) ar dominuojantį (-ią), o kitą tik kaip papildomą, priemonė turi būti grindžiama tik vienu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar dominuojantis tikslas arba pagrindinė ar dominuojanti sudedamoji dalis[4]. Tik išimtiniais atvejais, jeigu nustatoma, kad aktu tuo pat metu siekiama kelių neatsiejamai susijusių tikslų, kai vienas iš jų nėra antrinis ir netiesioginis kito atžvilgiu, toks aktas gali būti grindžiamas įvairiais atitinkamais teisiniais pagrindais[5]. Tačiau tai įmanoma tik tuo atveju, jeigu atitinkamiems teisiniams pagrindams nustatytos procedūros nėra nesuderinamos ir jos nedaro neigiamo poveikio Europos Parlamento teisei[6].

IV. Pasiūlymo dėl reglamento tikslas ir turinys

Kaip nurodė Komisija, Pasiūlymu dėl reglamentu siekiama sustiprinti Europolo vaidmenį kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis ir Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro vaidmenį, taip pat stiprinti valstybių narių ir Europolo bendradarbiavimą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su jais srityje.

Siekdama šių tikslų, Komisija pasiūlė nustatyti taisykles dėl: a) Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro (toliau – Centras) ir valdymo sistemos, skirtos jo veiklai reguliuoti ir remti, įsteigimo; b) valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimo ir

---

[2] *Nuomonė 2/00 (Kartachenos protokolas)*, ECLI:EU:C:2001:664, 5 punktas.
[3] Sprendimas Komisija / Taryba (Titano dioksidas), C-300/89, ECLI:EU:C:1991:244, 10 punktas.
[4] Ten pat, 30 punktas ir Sprendimas Komisija / Taryba, C-137/12, ECLI:EU:C:2013:675, 53 punktas ir jame cituojama teismų praktika.
[5] Sprendimas byloje C-300/89, 13 ir 17 punktai; Sprendimas *Parlamentas / Taryba*, C-42/97, ECLI:EU:C:1999:81, 38 punktas; *Nuomonė 2/00*, 23 punktas; Sprendimas *Komisija / Taryba (Roterdamo konvencija)*, C-94/03, ECLI:EU:C:2006:2, ir Sprendimas *Komisija / Parlamentas ir Taryba*, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, 36 ir 43 punktai.
[6] Sprendimas byloje C-300/89, 17–25 punktai; Sprendimas *Portugalija / Taryba*, C-268/94, ECLI:EU:C:1996:461.

veiksmų koordinavimo stiprinimo; c) valstybių narių ir Europolo galimybių tarpusavyje keistis informacija pagerinimo; d) Europolui reikiamų priemonių, kuriomis jis galėtų remti ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus bei jų tarpusavio bendradarbiavimą vykdant nusikalstamų veikų, patenkančių į Europolo tikslų taikymo sritį, prevenciją ir kovojant su jomis, suteikimo; e) Europolo ir trečiųjų šalių bendradarbiavimo stiprinimo.

Todėl Pasiūlymą dėl reglamento iš pradžių sudarė, viena vertus, tarsi „savarankiškas reglamentas“, kuriuo įsteigiamas Centras Europole ir nustatomos išsamios taisyklės dėl jo sudėties ir užduočių, taip pat nuostatos dėl dalijimosi informacija ir nacionalinių specializuotų paslaugų siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir su jais kovoti. Kita vertus, jame buvo padaryti Europolo reglamento pakeitimai.

Per tarpinstitucines derybas susitarta, laikantis atitinkamų Parlamento ir Tarybos įgaliojimų, išbraukti Pasiūlymo dėl reglamento dalis, kuriomis siekiama sukurti tarsi „savarankišką reglamentą“, ir paversti jį tik aktu, kuriuo iš dalies keičiamas Europolo reglamentas.

Todėl Pasiūlymas dėl reglamento su teisėkūros institucijų padarytais pakeitimais susijęs tik su Europolo struktūra, veikimu, veiklos sritimi ir užduotimis. Pagrindiniai Pasiūlymo dėl reglamento, kurį iš dalies pakeitė ir dėl kurio preliminariai susitarė teisėkūros institucijos, tikslai dabar yra šie: sustiprinti Europolą, kad būtų sustiprintas teisėsaugos institucijų atsakas į neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis, sustiprinti Europolo, kaip Sąjungos kriminalinės informacijos centro ir paslaugų teikėjo, vaidmenį, visų pirma, sukuriant saugų keitimosi duomenimis tinklą, pavyzdžiui, saugaus keitimosi informacija tinklo taikomąją programą, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės keistųsi informacija su Europolu, ir paaiškinti, kad Europolo tikslai taip pat aiškiai apima Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus.

V. Analizė

Iš to, kas išdėstyta pirmiau, ir išanalizavus Pasiūlymo dėl reglamento konstatuojamąsias dalis ir rezoliucinės dalies nuostatas, dėl kurių preliminariai susitarė teisėkūros institucijos, matyti, kad apimtis buvo sumažinta, kad dokumente būtų iš esmės tik Europolo reglamento pakeitimai. Todėl jo tikslas ir turinys dabar susiję tik su Europolo struktūra, veikla, veiklos sritimi ir užduotimis.

Pagal SESV 88 straipsnio 2 dalį Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato Europolo struktūrą, veikimą, veiklos sritį ir užduotis.

Todėl, remiantis pirmiau nurodyta nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, priemonė turi būti grindžiama vienu teisiniu pagrindu, t. y. tuo, kurio reikia pagal jos pagrindinį tikslą ar sudedamąją dalį.

VI. Išvada ir rekomendacija

Taigi, 2025 m. spalio 13 d. posėdyje Teisės reikalų komitetas vienbalsiai (25 nariams balsavus už)[7] nusprendė rekomenduoti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui,

[7] Per galutinį balsavimą dalyvavo: Ilhan Kyuchyuk (pirmininkas), Marion Walsmann (pirmininko pavaduotoja),

kad SESV 88 straipsnio 2 dalis yra vienintelis tinkamas Pasiūlymo dėl reglamento, kuris iš dalies pakeistas ir dėl kurio teisėkūros institucijos preliminariai susitarė per tarpinstitucines derybas, teisinis pagrindas.

Pagarbiai

Ilhan Kyuchyuk

Mario Mantovani (pirmininko pavaduotojas), Lara Wolters (pirmininko pavaduotoja), Maravillas Abadía Jover, Tobiasz Bocheński, Pascal Canfin, José Cepeda, Henrik Dahl, Ton Diepeveen, Sebastian Everding (už Mario Furore pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį), Enikő Győri (už Juan Carlos Girauta Vidal pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį), Mary Khan, Ana Catarina Mendes (už Victor Negrescu pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį), Javier Moreno Sánchez (už Krzysztof Śmiszek pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį), Angelika Niebler, Pascale Piera, Kira Marie Peter-Hansen, René Repasi, Tomas Tobé, Axel Voss, Adrián Vázquez Lázara, Jörgen Warborn, Maciej Wąsik (už Dominik Tarczyński pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį), Michał Wawrykiewicz, Dainius Žalimas.